XXIV международен фестивал „Мартенски музикални дни"

ВЕЛИЧЕСТВЕН ЕПОС

Първо изпълнение на ораторията „Иван Грозни" от Прокофиев

Някой беше казал, че е по-трудно да запазиш създаденото, отколкото да го създадеш. Не зная дали не е крайна тази мисъл, но тя естествено идва когато погледнем към близо четвъртвековния репертоарен принос на Мартенските музикални дни в историята на нашата музикална култура. Сухите, но красноречиви данни на статистиката говорят: досега са изпълнени 54 кантатно-ораториални произведения, от които 14 за пръв път в България. И XXIV-тото издание на фестивала не направи изключение — отново две оратории за първи път и то осъществени от русенски колективи.

Не случайно кантатно-ораторният жанр получи своето възраждане в нашия век тъкмо в съветската музика. Не случайно българската оратория и кантата започнаха фактически своята история от 1944 година. Големите исторически събития изискваха широките платна на големите вокално-инструментални форми, за да се получи отговарящо по мащаби на тяхното значение художествено претворяване. Предусетили драматичните дни, Прокофиев и Айзенщайн създадоха „Александър Невски" (филма и кантатата) през 1938 година и тази гениална творба допринесе не малко да се повдигнат бойния дух и социалистическия патриотизъм на съветските хора.

В разгара на Великата отечествена война те работят върху „Иван Грозни", за да оставят още един чудесен пример от съвместната работа на крупните съветски творци, наредили се сред най-големите художници на столетието. След смъртта на Прокофиев ораторията поема своя победоносен ход в много държави по света. По право и достойно нейната първа реализация у нас стана в Русе — градът на прочути хорове, на големи музикални традиции, на нашия симфоничен и кантатно-ораториален фестивал.

Представителният смесен хор „Дунавски звуци" при образцовото русенско народно читалище „Ангел Кънчев", ръководен от з. а. Милко Милков и Арто Чифчиян, отново потвърди своето реноме, получавало неведнъж най-високо международно признание. Когато един самодеен колектив има в репертоара си толкова ораторни творби, това говори не само за неговото равнище, но и за музикалната култура на една социалистическа нация.

Симфоничният оркестър на Русенската филхармония защити престижа си в сложната и богата партитура. Солистите В. Зорова и Д. Станчев не за първи път дават своя плодоносен принос в изпълнението на ораторни произведения. З. а. Алипи Найденов успя да свърже огромното разнообразие на двайсетте номера на ораторията, да постигне великолепието на тоновата палитра на удивителния прокофиевски оркестър, да ни поведе уверено през плетеницата на най-контрастни картини и състояния, към неповторимата всеобхватност на гения. Един герой на вечерта беше четецът Борис Моргунов — блестящ представител на руската съветска артистична школа, навлязъл с неподражаемо проникновение в дълбините на историята, на руската душевност.

В отделни моменти на изпълнението не достигаха нюанси, по-нежна изява на лириката, по-широк размах на широтата на народната стихия. Но не това беше главното, което характеризираше концерта. Пред нас се очертаха обемните контури на величествената фреска, чрез оживялата музика на Прокофиев историята заговори на съвременността и извиси нашия поглед към дните, в които живеем.

Димитър ЗЕНГИНОВ